

Teollisuustuotanto 2013

Metallialojen vaikutus teollisuustuotannon pudotukseen suuri vuonna 2013

Korjattu 11.12.2014. Korjatut luvut merkitty punaisella.

Teollisuuden (toimialat B ja C) myydyn tuotannon arvo oli noin 82,2 miljardia euroa vuonna 2013. Myydyn tuotannon kokonaisarvosta metalliteollisuuden tuotteiden osuus oli 37,1 prosenttia, kemianteollisuuden 25,7 prosenttia, metsäteollisuuden 18,7 prosenttia ja elintarviketeollisuuden 11,1 prosenttia. Toimialat on jaettu tarkempiin alaluokkiin liitetaulukossa 1

Vuonna 2013 Suomen teollisuustuotannon arvo väheni 6,7 % edellisvuodesta. Pääryhmistä niukkaa kasvua oli elintarviketeollisuudessa (1,2 %). Metalliteollisuuden osuus vähennyksestä oli **75,0 %** suurimpana pudottajanaan toimiala Tietokoneiden, elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus, jonka osuus teollisuustuotannon kokonaispudotuksesta oli **24,2 %**.

Teollisuuden myydyn tuotannon arvo nimikkeiden toimialan mukaan 2013

Korjaus 2.12.2015. Korjatut kohdat on merkitty punaisella.

Toimiala	Myydyn tuotannon arvo (milj. euroa)	Osuus teollisuus-tuotannosta (%)	Arvon muutos edellis- vuodesta (%)
Yhteensä	82 194	100,0	-6,7
B Kaivostoiminta ja louhinta	1 255	1,5	-7,8
C Teollisuus	80 873	98,4	-6,7
10-12 Elintarvikkeiden, juomien ja tupakan valmistus	9 130	11,1	1,2
13-15 Tekstiilien, vaatteiden sekä nahan ja nahkatuotteiden valmistus	562	0,7	-5,7
16-17 Metsäteollisuus	15 379	18,7	-0,8
19-22 Kemianteollisuus	21 088	25,7	-4,6
24-30, 33 Metalliteollisuus	30 513	37,1	-12,7
18, 23, 31, 32 Muu tehdasteollisuus	4 201	5,1	-6,5
Muille toimialoille sijoittuva tuotanto	66	0,1	-2,9

Teollisuuden tuotantotilaston vuoden 2013 tiedot päivitetään StatFin-tilastopalveluun 19.12.2014 mennessä. Tiedot päivittyvät joiltain osin myös vuosien 2011 ja 2012 kohdalla. Tilasto sisältää tavaranimikkeittäisiä arvo- ja määrätietoja myydyistä kotimaisesta tuotannosta sekä määrätietoja kotimaisesta kokonaistuotannosta.

Palvelussa on saatavilla tiedot myös vuosilta 1998–2012. Tiedot kerätään vuosittain yrityksiltä tai toimipaikoilta (toimialat: kaivostoiminta ja louhinta B sekä teollisuus C).

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Teollisuuden myydyn tuotannon arvo nimikkeiden toimialan mukaan 2011–2013, milj. euroa
(Korjattu 2.12.2015).....4

Laatuseloste: Teollisuustuotanto.....5

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Teollisuuden myydyin tuotannon arvo nimikkeiden toimialan mukaan 2011–2013, milj. euroa (Korjattu 2.12.2015)

Korjaus 2.12.2015. Korjatut kohdat on merkitty punaisella.				
Toimiala	2011	2012	2013	Muutos 2012–2013 (%)
Yhteensä	87 515	88 134	82 194	-6,7
B Kaivostoiminta ja louhinta	1 374	1 361	1 255	-7,8
07 Metallimalmien louhinta	444	427	438	2,5
08 Muu kaivostoiminta ja louhinta	893	893	778	-12,8
09 Kaivostoimintaa palveleva toiminta	37	42	39	-6,3
C Teollisuus	86 078	86 705	80 873	-6,7
10-12 Elintarvikkeiden, juomien ja tupakan valmistus	8 567	9 020	9 130	1,2
10 Elintarvikkeiden valmistus	7 513	7 943	8 101	2,0
11 Juomien valmistus	1 054	1 078	1 029	-4,5
13-15 Tekstiilien, vaatteiden sekä nahan ja nahkatuotteiden valmistus	643	597	562	-5,7
13 Tekstiilien valmistus	373	355	335	-5,8
14 Vaatteiden valmistus	94	88	70	-20,2
15 Nahan ja nahkatuotteiden valmistus	176	153	157	2,7
16-17 Metsäteollisuus	15 984	15 508	15 379	-0,8
16 Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus (pl. huonekalut); olki- ja punontatuotteiden valmistus	4 592	4 412	4 612	4,5
17 Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	11 392	11 096	10 768	-3,0
19-22 Kemianteollisuus	21 049	22 116	21 088	-4,6
19-20 Koksen ja jalostettujen öljytuotteiden valmistus sekä kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	16 921	17 822	16 928	-5,0
21 Lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus	1 287	1 485	1 451	-2,3
22 Kumi- ja muovituotteiden valmistus	2 841	2 809	2 710	-3,6
24-30, 33 Metalliteollisuus	35 256	34 970	30 513	-12,7
24 Metallien jalostus	8 687	8 315	7 696	-7,4
25 Metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja laitteet)	5 423	5 438	5 111	-6,0
26 Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	3 597	3 096	1 660	-46,4
27 Sähkölaitteiden valmistus	4 185	4 540	3 790	-16,5
28 Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	9 135	9 222	8 218	-10,9
29 Moottoriajoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus	1 222	1 129	1 059	-6,2
30 Muiden kulkuneuvojen valmistus	730	955	961	0,6
33 Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	2 276	2 273	2 016	-11,3
18, 23, 31, 32 Muu tehdasteollisuus	4 580	4 494	4 201	-6,5
18 Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	1 043	1 040	930	-10,5
23 Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	2 275	2 205	2 107	-4,4
31 Huonekalujen valmistus	781	762	659	-13,5
32 Muu valmistus	480	487	504	3,5
Muille toimialoille sijoittuva tuotanto	63	68	66	-2,9

Laatuseloste: Teollisuustuotanto

1 Tilastotietojen relevanssi

1.1 Tietosisältö ja käyttötarkoitus

Teollisuuden hyödyketilasto kuvaa teollisuuden tuotantoa tuoteluokittain eli hyödykenimikkeittäin. Yritysten tuotannosta sekä tuotantoon käytetyistä aineista ja tarvikkeista tilastoidaan arvo- ja määrätiedot. Määrätietojen mittayksiköt vaihtelevat hyödykenimikkeittäin ja mittayksiköitä on vajaa 40 kpl. Tiedot kerätään yrityksiltä tai yritysten toimipaikoilta. Hyödyketilasto koskee Suomessa tapahtunutta tuotantoa ja tilastointiajanjaksona käytetään kalenterivuotta.

Teollisuuden hyödyketilasto (teollisuustuotanto sekä teollisuuden aineet ja tarvikkeet) kuvaa hyödykkeiden tuotantoa myydyin tuotannon avulla. Niistä nimikkeistä, joista yrityksestä tapahtuva myynti eroaa oleellisesti tuotannosta, kysytään lisäksi kokonaistuotanto (yleensä vain sen määrä, aluksista kuitenkin ainoastaan kokonaistuotannon arvo).

Teollisuuden tuotantotietoja käytetään EU:n tilastovirastossa Eurostatissa sekä eräissä muissa kansainvälisissä organisaatioissa (mm. OECD, YK). Tietoja käytetään teollisuuden kehityksen seurantaan ja analysointiin julkishallinnossa, järjestöissä, tutkimuslaitoksissa ja elinkeinoelämässä sekä Suomessa että ulkomailla, varsinkin EU-maissa. Lisäksi teollisuuden tuotantotilaston tietoja käytetään Tilastokeskuksen sisällä kansantalouden tilinpidossa panos-tuotos- ja tarjonta-käyttö-tauluja varten. Edelleen teollisuustuotantotietoja käytetään talouden lyhyen aikavälin suhdanneindikaattorien painorakenteena (mm. teollisuustuotannon volyymi-indeksissä) sekä otoskehikkona ja painorakenteena useissa muissa tilastoissa (esim. teollisuuden tuottajahintaindeksissä ja rakennuskustannusindeksissä). Teollisuuden tuotantotilaston käyttöä esiintyy myös tietoyhteiskuntaa kuvaavissa tilastoissa (ICT-tuotteet eli tieto- ja viestintätekniikkatuotteet).

Lisäksi teollisuuden käyttämien raaka-aineiden (jatkossa aineiden ja tarvikkeiden) käyttötietoja kerätään erityisesti kansantalouden tilinpidon panos-tuotos- ja tarjonta-käyttö-tauluja varten. Lisäksi niitä käytetään Tilastokeskuksen sisällä mm. jätetilastossa, ympäristöliiketoimintatilastossa ja metsätilinpidossa.

1.2 Keskeiset käsitteet ja luokitukset

Käsitteet

Tilastoyksikkö

Tilastoyksikkönä on yritys tai toimipaikka, jonka pääasiallinen toimiala on teollisuus (TOL 2008 pääluokka B tai C). Täten myös ei-teollisten yritysten toimipaikat, jotka harjoittavat teollista toimintaa, kuuluvat tiedusteluun. Pienimmät teollisuusyritykset on rajattu tilaston perusjoukon ja tiedustelun poimintakehikon ulkopuolelle. Tarkemmin tiedustelun kehikko, tiedustelujoukko ja siihen sisältyvä otososa on kuvattu tilaston laatuselosteen kohdassa 2 Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus.

Yritys

Yrityksellä tarkoitetaan yhden tai useamman henkilön yhdessä harjoittamaa taloudellista toimintaa, jolla tähdätään kannattavaan tulokseen. Yrityksen (oikeudellisen yksikön) tunnisteenä on yleisesti eri viranomais- ja muissa järjestelmissä käytössä oleva Y-tunnus (yritys- ja yhteisötunnus, ks. www.ytj.fi).

Toimipaikka

Toimipaikalla tarkoitetaan taloudellista yksikköä, jossa saman omistajuuden tai valvonnan alaisuudessa harjoitetaan mahdollisimman samanlaisten hyödykkeiden tuotantoa tavallisimmin yhdellä sijaintipaikalla. Teollisuuden hyödyketilastossa käytössä oleva toimipaikkatunnus seuraa pääsääntöisesti Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisterin toimipaikalle antamaa ja sillä käyttämää toimipaikkatunnusta. Vastaukset kuvaavat sitä toimipaikkaa tai toimipaikkayhdistelmää, joka on teollisuuden hyödyketilastossa linkattuna ao. toimipaikkatunnukseen. Toimipaikkayhdistelmä voi kattaa yrityksen kaikki teolliset toimipaikat.

Myyty tuotanto

Myydyllä tuotannolla tarkoitetaan yrityksen tai toimipaikan valmistamien tuotteiden kalenterivuoden aikana tapahtunutta myyntiä yrityksen ulkopuolelle, tuotannon valmistusajankohdasta riippumatta.

Myyty tuotanto sisältää myös varastosta myynnin. Myydyn tuotannon arvoon ja määrään ei sisällytetä niiden tavaroiden myyntiä, jotka on sellaisenaan ilman jatkojalostusta myyty edelleen toisille yrityksille (kauppatavarat).

Kokonaistuotanto

Kokonaistuotannon määrä tarkoittaa kalenterivuoden aikana valmistettua yrityksen tai toimipaikan tuotantoa. Se koostuu myydystä ja myytäväksi aiotusta, varastoon valmistetusta tuotannosta sekä tuotannosta, jota jatkojalostetaan tai on jo jatkojalostettu omassa yrityksessä. Kalenterivuoden kokonaistuotanto kysytään - myydyn tuotannon lisäksi - vain erikseen määritellyistä hyödykkeistä. Kokonaistuotannosta ilmoitetaan yleensä ainoastaan määrä, ei arvoa.

Kokonaistuotantotieto kysytään täydentäväksi tiedoksi niistä tuotantohyödykenimikkeistä, joista myydyn tuotannon tietojen (eli myynnin) ei uskota kuvaavan todellista valmistusta riittävän hyvin.

Kokonaistuotannon määrä = tilastovuoden aikana valmistetun tuotannon määrä riippumatta siitä, onko se valmistettu myytäväksi tai jatkojalostettavaksi saman oikeudellisen yksikön sisällä.

Jos kokonaistuotanto kysytään ao. tuotenimikkeeltä, se kysytään joko Eurostatin tarpeisiin tai Tilas-tokeskuksen (TK) omia tarpeita varten.

Ostetut aineet ja tarvikkeet

Ostetuilla aineilla ja tarvikkeilla tarkoitetaan kalenterivuoden aikana tuotantoa varten yrityksen ulkopuolelta ostettuja raaka-aineita, puolivalmisteita, lisäaineita ja tarvikkeita. Kysytään arvo ja määrä.

Kokonaiskäyttö

Aineiden ja tarvikkeiden kokonaiskäyttöön sisältyy kalenterivuoden tuotantoon käytetyt yrityksen ulkopuolelta ostetut tavarat ja omassa yrityksessä jatkojalostettavaksi valmistetut tuotteet. Kysytään määrä.

Kokonaiskäyttötieto kysytään täydentäväksi tiedoksi niistä aine- ja tarvikkehyödykenimikkeistä, joista ostojen ei uskota kuvaavan todellista aine- ja tarvikkekäyttöä riittävän hyvin.

Kokonaiskäytön määrä = tilastovuonna tuotantoon käytetty ostettujen aineiden ja tarvikkeiden määrä + samassa oikeudellisessa yksikössä jatkojalostettavaksi valmistettujen aineiden ja tarvikkeiden määrä.

Jos kokonaiskäyttö kysytään ao. panosnimikkeeltä, se kysytään ainoastaan Tilastokeskuksen (TK) omia tarpeita varten.

Mittayksikkö

Määrätietojen (näitä on 0 – 2 kpl / tuotenimike) mittayksiköt näkyvät StatFin-tietokantataulukoissa heti tuotenimiketekstin perässä suluissa, muodossa (ensisijainen mittayksikkö / toissijainen mittayksikkö), esim. (kg / m²) tai (kg / -).

Hyödykenimikkeestä voidaan hyödyketiedustelussa kysyä määritietoa yhdessä tai kahdessa mittayksikössä tai ei määrätietoa lainkaan. Jos kysytään kaksi määrätietoa, niin molempiin näistä pitäisi tiedonantajan vastata.

Käytössä on vajaa 40 erilaista mittayksikköä. Siksi määrätietojen yhteenlaskussa on suuria rajoituksia.

Mittayksiköt voivat kuvata painoa tai bruttovetoisuutta, pituutta, pinta-alaa, tilavuutta, lukumäärää (kappaletta tai paria), tehoa ja energiaa, bruttolämpöarvoa tms.

Ensisijainen mittayksikkö tuotetiedoissa on EU:n vaatima mittayksikkö. Tämä koskee sekä myydyn tuotannon että kokonaistuotannon määrätietoja.

Toissijainen mittayksikkö tuotetiedoissa on kansallisten tarpeiden takia käytetty mittayksikkö. Motiivina on usein se, että juuri siinä mittayksikössä tiedonantajat pystyvät määrätiedon antamaan. Tämä koskee sekä myydyn tuotannon että kokonaistuotannon määrätietoja. Jos toissijaista määrätietoa ei kysytä, on vastaava mittayksikkö merkitty viivalla (-).

Jos ensijaisen mittayksikön merkintänä on viiva (-), niin ao. tuotenimikkeeltä ei kysytä määrätietoja lainkaan. Silloin kyseessä on joko palvelunimike tai sellainen sisällöltään hyvin heterogeeninen esimerkiksi ns. kaatoluokkanimike, josta ei voida kysyä tietoa ainoastaan yhdellä mittayksiköllä.

Vähäisessä määrässä tuotantonimikkeitä ensisijainen ja/tai toissijainen mittayksikkö vaihtuu edelliseen vuoteen nähden. Mittayksiköt voivat esim. vaihtaa paikkojaan tai puuttuvan toissijaisen mittayksikön paikalle voi tulla uusi mittayksikkö.

Mittayksikkö aine- ja tarviketiedoissa: Näissä tiedoissa on käytössä ainoastaan yksi mittayksikkö (ja yksi määrätieto) hyödykenimikettä kohden. Mittayksiköt on valittu Tilastokeskuksen omista tarpeista käsin. Mittayksiköt aineiden ja tarvikkeiden määrätiedoissa eivät vaihtelee yhtä paljon kuin tuotetiedoissa (tuotantotiedoissa).

Luokitukset

Teollisuuden hyödyketilastossa käytettävä tuotantonimikkeistö (tuoteluokitus) on perustunut vuodesta 1997 lähtien Euroopan unionin teollisten toimialojen tuotannon PRODCOM-luokitukseen (Classification of goods used for statistics on industrial production in the EU), jonka tuotenimikkeet ovat 8-numeroisia. PRODCOM-luokitus ei sisällä kaikkia tuoteryhmiä, joten sitä on täydennetty kansallisilla lisänimikkeillä. Osa PRODCOM-luokituksen nimikkeistä on lisäksi jaettu kansallisiin alanimikkeisiin. Kansalliset nimikekoodit ovat 10-numeroisia. Koodin 4 ensimmäistä numeroa vastaavat Euroopan yhteisön tilastollisen toimialaluokituksen (NACE Rev. 2) koodia ja siten Tilastokeskuksen toimialaluokituksen TOL 2008 neljää ensimmäistä numeroa. Koodin 6 ensimmäistä numeroa vastaavat EU:n tilastollista toimialoittaista tuoteluokitusta (CPA, European Classification of Products by Activity).

Tilastovuonna 2013 tuotantonimikkeitä oli käytössä kaikkiaan 4 081 kpl. Suomessa esiintyi tuotantoa samana vuonna noin 2 140 tuotenimikkeessä.

Kokonaistuotannon määrä kysyttiin myydyn tuotannon arvon ja määrän lisäksi 666 tuotenimikkeestä. Palvelunimikkeitä oli käytössä 178 kpl (sisältyy em. 4 081 nimikkeeseen).

Aineet ja tarvikkeet -nimikkeistö on laadittu Euroopan yhteisön CPA-tuoteluokituksen pohjalta soveltaen sitä kansallisten tarpeiden täyttämiseksi. Neljä ensimmäistä numeroa kuvaa valmistavaa toimialaa. Koodin pituus vaihtelee 6 - 8 numeroon. Tilastovuonna 2013 Aineet ja tarvikkeet -nimikkeitä oli käytössä 493 kpl. Kokonaiskäytön määrä kysyttiin, yrityksen ulkopuolelta ostettujen aineiden ja tarvikkeiden arvon ja määrän lisäksi, 70 raaka-ainenimikkeestä.

1.3 Lait ja asetukset

Tilastojen laadintaa ohjaa valtion tilastotoimen yleislaki, Tilastolaki 280/2004.

Teollisuuden tuotantotilaston tuottaminen noudattaa EU:n PRODCOM-asetusta (Euroopan talousyhteisöjen neuvoston asetus (ETY) N:o 3924/91 yhteisön teollista tuotantoa koskevan tutkimuksen suorittamisesta), joka määrittelee yhteisön teollista tuotantoa koskevaa tilastointia. PRODCOM-asetus edellyttää, että yhteisön alueelta kerätään selvitysajanjaksolta myydyn tuotannon arvo ja määrä. Määrätyiltä tuotenimikkeiltä kerätään myös kokonaistuotannon määrä.

Kukin jäsenvaltio ilmoittaa ainoastaan omalla alueellaan tapahtuneen tuotannon. Lisäksi määritellään, että jäsenvaltioiden tulee noudattaa tutkimusmenetelmää, joka helpottaa tietojen keruuta yrityksistä.

2 Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tiedot kerätään lomaketiedustelulla yrityksiltä tai niiden toimipaikoilta. Tiedot on voinut antaa joko paperilomakkeella tai sähköisen tiedonkeruun lomakkeella tilastovuodesta 2005 lähtien. Tällä hetkellä Internetin kautta web-lomakkeella saapuvien tiedusteluvastausten osuus on noin 95 %.

Kaikesta yrityksen tai toimipaikan valmistamasta tuotannosta kysytään yrityksen ulkopuolelle kalenterivuoden aikana myydyn tuotannon arvot ja yleensä myös määrät. Erikseen määritellyistä tuotteista kysytään lisäksi kokonaistuotannon määrät (aluksista kuitenkin vain kokonaistuotannon arvo).

Aineista ja tarvikkeista tiedustellaan yrityksiltä tai toimipaikoilta niiden kalenterivuoden aikana tuotantoa varten ostamien tärkeimpien raaka-aineiden, puolivalmisteiden, lisäaineiden ja tarvikkeiden arvot ja määrät nimikkeittäin eriteltyinä. Lisäksi erikseen määritellyistä aineista ja tarvikkeista kysytään kokonaiskäytön määrä. Tiedot aineista ja tarvikkeista kysytään eri lomakkeella kaikilta vähintään 20 henkilön yrityksiltä tai niiden toimipaikoilta.

Tuotantotiedustelun yritykset ja toimipaikat on valittu siten, että EU:n PRODCOM-asetuksen säätämä edustavuusvaatimus täyttyisi eli vähintään 90 % kunkin toimialan tuotannon arvosta on sisällyttävä tilastoon. Täten tuotantotiedot kerätään pääsääntöisesti kaikilta vähintään 10 henkilön yrityksiltä. Lisäksi joillakin toimialoilla tiedusteluun kuuluu myös tätä pienempiä yrityksiä, jotta EU:n edustavuuskriteeri täyttyisi. Tiedustelujoukon koko on ollut viime vuosina noin 3000–3500 toimipaikkaa.

Tiedustelujoukko muodostetaan yhteisen yritystietojärjestelmän YTY-tuotantotietokannan tietojen sekä Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisterin avulla. Tästä saadaan tilastovuoden uudet yritykset ja toimipaikat sekä kaikkien havaintoyksiköiden lopetus- ja muut muutostiedot edelliseen vuoteen nähden sekä kokoa kuvaavat tiedot tarkastelujaksoittain.

Tilastovuoteen 2004 asti tuotantotiedustelussa olivat mukana kaikki vähintään 10 henkilön teollisten yritysten teolliset toimipaikat sekä vähintään 20 henkilön ei-teollisten yritysten teollisuuteen kuuluvat toimipaikat (TOL 2008 toimialat: kaivostoiminta ja louhinta B sekä teollisuus C; TOL 2002 :ssa näitä vastaavat pääluokat olivat C ja D). Tilastovuodesta 2005 alkaen monitoimipaikkaiset yritykset ovat voineet vastata tiedusteluun yritystasolla tai yhdistämällä teollisten toimipaikkojensa vastautietoja. Tämä on vähentänyt teollisuuden hyödyketilaston keruuyksiköiden määrää useilla sadoilla toimipaikoilla.

Tuotantotiedustelun vastausprosentti on ollut vuosittain noin 70-90 %. Pienimmillä 10-19 henkilön teollisuusyrityksillä tai niiden toimipaikoilla vastausprosentti on alhaisin. Vastaamattomille yrityksille tai niiden toimipaikoille lähetetään postitse kolme muistutuskirjettä syyskuuhun mennessä. Lisäksi tehdään tiedusteluja ja muistutuksia puhelimitse ja sähköpostitse tiedusteluprosessin eri vaiheissa. Mikäli vastautietoja ei saada suoraan tiedonantajayrityksestä, pyritään tiedot mahdollisimman monessa tapauksessa arvioimaan edellisen vuoden hyödykevastaustietojen perusteella ja kyseisen tilastovuoden tilinpäätöstietojen avulla. Usein voidaan sopivien hyödykenimikkeiden valinnassa käyttää apuna myös yrityksen www-kotisivuilta löytyviä tietoja yrityksen tuotevalikoimasta.

Tilastovuodesta 2005 lähtien kevennettiin pienimpien teollisuusyritysten vastausrasitetta tiedustelussa lähes puoleen entisestä. 10-19 henkilön teollisuusyrityksistä, joita on Suomessa noin 1 550, muodostettiin vastausrasitetta kevennettäessä tuotantotiedustelun kehikkojoukko, josta poimitaan vuosittain edustava rotaatio-otos. Kukin pieni yritys sisältyy tiedusteluun rotaatio-otoksena joko parillisina tai parittomina tilastovuosina. Kuitenkin omalla kyselykierroksellaan kokonaan vastaamattomat yritykset (tiedustelun yksikkökato) sisällytetään tiedusteluun joka vuosi niin kauan, kuin ne vastaavat. Kulloinkin tiedustelusta lepovuorossa olevien yritysten vastautiedot imputoidaan (arvioidaan tilastollisin menetelmin) tilaston kokonaisuuteen ohjelmallisesti.

Arviointimenetelmässä lasketaan ensin yksi yleinen ns. korotuskerroin, joka perustuu tuotantotiedustelun vastautietojen keskimääräiseen vuosimuutokseen (tilastovuosi vs. edellinen vuosi). Kertoimen laskennassa otetaan huomioon vastausaineistossa molempina vuosina esiintyvät yritykset ja molempina vuosina esiintyvät identtiset tuotantonimikkeet. Tästä tahdistuvasta havaintojoukosta poistetaan ne havainnot, joissa arvon / määrän muutos ei ole ollut maltillisten rajojen sisäpuolella, suuntaan tai toiseen. Kerroin lasketaan erikseen arvo- ja erikseen määrätiedoille. Tämä yleinen korotuskerroin ei siis riipu lainkaan toimialasta tai nimikkeestä.

Suorasta tuotantotiedustelusta lepovuorossa olevan pienen yrityksen edellisen tiedusteluvuoden nimikekohtaisissa vastauksissa otetaan aluksi huomioon mahdolliset nimikemuutokset peräkkäisten vuosien välillä, siinä suhteessa kuin kaikenkokoisten yritysten vastautietoja esiintyy tuoreimman tilastovuoden aineistossa. Nämä nimikekohtaiset tiedot kerrotaan yleisellä yksikäsitteisellä korotuskertoimella, arvotiedot omalla kertoimellaan ja määrätiedot omalla kertoimella. Näin saadaan lepovuorossa olevan yrityksen / toimipaikan tuotetonimikkeittäiset, tilastovuodelle imputoidut arvo- ja määrätiedot. Pienten 10-19 henkilön teollisuusyritysten paikatut vastautiedot sisällytetään yksikkötason kokonaisuuteen, yritysten ja toimipaikkojen aitojen tiedusteluvastausten lisäksi.

Tilastovuosi 2008, jolloin uusi toimialaluokitus TOL 2008 ja sen mukaisesti vuodelle 2008 uusittu PRODCOM-nimikkeistö otettiin käyttöön, oli teollisuustuotantotietojen osalta pienten yritysten tiedustelussa poikkeuksellinen: kaikki 10-19 henkilön teollisuusyritykset sisällytettiin tiedusteluun.

Lisäksi estimoidaan (arvioidaan, paikataan) eri tavoilla havaintoaineistosta puuttuvia yksittäisiä fyysisiä määrätietoja, mutta niitä jää myös puuttumaan lopullisesta aineistosta.

Toisaalta estimoidaan tiedustelussa kokonaan vastaamattomien yksiköiden puuttuvia vastaustietoja. Tätä arviointia tehdään pääosin ohjelmallisesti, osin myös manuaalisesti.

3 Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Vastauksina saadut tiedot tarkistetaan ennen tallennusta tietokantaan. Aineistoon tehdään ennen tulosten tuottamista loogisuustarkastukset, joiden perusteella virheelliset tapaukset korjataan.

Kokonaisaineiston oikeellisuus tarkistetaan aluksi tilastoyksiköittäin eli yrityksittäin ja toimipaikoittain. Suoran kyselyn tulosten laadun parantamisessa on kiinnitetty erikoisesti huomiota lomakkeiden ja täyttöohjeiden suunnitteluun sekä saatujen vastaustietojen kattavuuden, jatkuvuuden ja virheettömyyden tarkistuksiin. Hyödyketietoja verrataan lisäksi moniin muihin tietolähteisiin, jotta voitaisiin paikallistaa mahdollisia ristiriitaisuuksia eri lähteiden kesken. Lopuksi suoritetaan vielä hyödykenimikkeittäisiä summatason tarkistuksia.

Ennakkotiedoissa (tilastovuotta seuraavan vuoden kesäkuun lopun tilanteessa) käytetään ohjelmallista ja manuaalista arviointia (tiedustelun havaintoyksikkökadon paikkausta) siinä vaiheessa saamatta jääneiden vastaustietojen osalta. Lopullinen tilasto (tilastovuotta seuraavan vuoden marraskuun lopun tilanteessa tai -korjaustilanteissa - vielä tätä myöhemmin) muuttuu siinä määrin kuin tehdyt arviot osoittautuvat virheellisiksi tai kun ennakkotiedoissa arvioimattomille havaintoyksiköille saadaan vastaustiedot.

4 Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Teollisuuden hyödyketilasto koskee kalenterivuotta. Ennakkotiedot (pääasiassa EU:ta varten) valmistuvat tilastovuotta seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä. Tarkennetut tiedot julkaistaan saman vuoden marraskuun lopussa StatFin-tilukketietokantajärjestelmässä (Tilastokeskuksen tilastotietojen maksuton itsepalvelujärjestelmä). Tilastovuotta 2013 koskeva julkistus oli kuitenkin poikkeuksellisesti vasta 10.12.2014.

5 Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tuotantotiedot tuotenimikkeittäin vuodesta 1998 lähtien ovat nähtävissä maksuttomassa StatFin-tilastopalvelussa Teollisuustuotantotilaston kotisivuilla, vasemman reunan valintapalkin kohdassa Taulukot. Vuoteen 1996 saakka teollisuuden tuotantotietoja julkaistiin "Tavaroiden tuotanto" -tilastossa, joka sisälsi Suomen ulkomaankauppatilaston (Tulli) HS-luokituksen (Maailman tullijärjestön harmonisoitu tavarankuvaus- ja koodausjärjestelmä, Harmonized Commodity Description and Coding System) mukaisia tuotantotietoja.

Tietoja aineiden ja tarvikkeiden käytöstä ei julkaista, mutta ne ovat saatavilla Tilastokeskuksesta Excel-tilukkonä. Aineet ja tarvikkeet -tilasto tilastovuodelta 2013 valmistuu 31.3.2015 mennessä.

Tuotantonimikkeen arvo- ja / tai määrätiedot ovat luottamuksellisia, jos seuraavat kaksi ehtoa täyttyvät yhtäikään: 1) valmistajayritys on anonut tietojen salaamista ja lisäksi 2) ko. tuotantonimikkeen tuotteita valmistaa alle kolme yritystä tai yksi valmistajayritys dominoi ko. nimikkeen tuotantoa.

Lisäksi kaikkien tuotenimikkeiden yritysten lukumäärätiedot ovat aina luottamuksellisia. Nimikkeen yritysten lukumäärä on siis aina salainen, vaikka yrityksiä olisi kolme tai enemmän (ja riippumatta siitä, että toimialoittaiset yritysten lukumäärät ovat julkista tietoa Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisterissä). Valmistajayritysten nimet ovat luonnollisesti myös aina salaisia, niitä ei luovuteta edes Eurostatille (EU-maiden tilastovirasto).

Tilastotietoja Aineista ja tarvikkeista ei salata em. tavalla, vaan niiden suhteen sovelletaan Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkatietojen yleisiä salausperiaatteita.

6 Tilastojen vertailukelpoisuus

Tietojen vertailukelpoisuutta heikentävät tuotantonimikkeistön vuosittaiset tarkistukset. Varsinkin tilastovuosien 2007 ja 2008 välillä tapahtunut, toimialaluokituksen uudistuksesta aiheutunut kaikkien nimikekoodien vaihtuminen hankaloittaa vertailua.

Samassa yhteydessä Kustantaminen (TOL 2002: 22 osa; TOL 2008: 58-59 osa, pääluokkaan J), Hissien, liukuportaiden sekä nosto- ja siirtolaitteiden asennus, kunnossapito ja huolto (TOL 2002: 29220; TOL 2008: 43292, pääluokkaan F) ja Kierrätys (TOL 2002: 37; TOL 2008: 38 osa, pääluokkaan E) siirrettiin pois teollisuudesta. Lisäksi Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus (TOL 2008: 33, pääluokkaan C) luokiteltiin teollisuuden sisällä omiin 33-alkuisiin nimikkeisiinsä.

Sen sijaan vertailu on helpompaa vuosien 1997 ja 2007 välillä, tosin sitäkin heikentää em. tuotantonimikkeistön vuositarkistukset. Vuotta 1997 aikaisempiin vuosiin tietoja ei voida luotettavasti verrata, koska sekä käytetty tuotantonimikkeistö että tuotannon käsitteet muuttuivat. Vuoden 1997 tilastosta alkaen otettiin käyttöön nykyinen PRODCOM-pohjainen nimikkeistö ja uudet tuotannon käsitteet: myyty tuotanto ja lisäksi erikseen määritellyissä nimikkeissä kokonaistuotanto. Tietoja on saatavissa vuotta 1997 edeltäviltä vuosilta Suomen ulkomaankauppatilaston (Tulli) HS-tavaranimikkeistön (Maailman tullijärjestön harmonisoitu tavarankuvaus- ja koodausjärjestelmä, Harmonized Commodity Description and Coding System) mukaisina. Nykyisen käytännön mukaan teollisuuden tuotantotietoja täydennetään ja korjataan tarvittaessa julkaisemisen jälkeenkin. Tämän avulla pyritään varmistamaan tiedonantajien myöhemminkin antamien korjausten näkyminen tilastoinnissa ja näin parantamaan tilaston laatua.

Tullin julkaiseman ulkomaankauppatilaston (tavaroiden tuonti ja vienti) käyttämä CN-luokitus (EU:n ulkomaankaupassa käytettävä tavaranimikkeistö, Combined Nomenclature) poikkeaa PRODCOM-luokituksesta. Näiden luokitusten välille on tehty summittaisia avaimia, jotka eivät toimi "yksi-yhteen". Sekä CN-luokitus että PRODCOM-luokitus uudistuvat vuosittain, joten täysin samalla nimikkeistöllä ei ole mahdollista tehdä aikasarjoja vuosien välillä.

7 Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

PRODCOM-tuotetilasto tuotetaan likipitäen yhtenäisin menetelmin ja käsittein kaikissa EU-maissa.

Teollisuustuotannon tilasto poikkeaa useilla toimialoilla Alueellisen yritystoimintatilaston sekä Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilaston luvuista. Syitä ovat tuotannon kansainvälistyminen ja valmistuttamisen eroava käsittely em. tilastoissa. Syynä on lisäksi se, että tuotenumikekohtaisia lukuja ei voida luotettavasti arvioida tiedustelujoukkoon tai sen kehikkoon kuulumattomille pienille tuottajille (Teollisuustuotannon kokonaistilastosta puuttuva joukko kattaa pääosin alle 10 henkilön teollisuusyritykset).

Aineet ja tarvikkeet -tilasto on kansallinen tilasto eikä siitä ole olemassa EU:n säädöksiä.

Aineet ja tarvikkeet -tilasto poikkeaa useilla toimialoilla Alueellisen yritystoimintatilaston sekä Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilaston luvuista. Syitä ovat tuotannon kansainvälistyminen ja valmistuttamisen eroava käsittely em. tilastoissa ja se, että raaka-ainekysely ei ole kattava (kysytään vain keskeisimmät tuotannossa käytetyt raaka-aineet). Syynä on lisäksi se, että hyödykenimikekohtaisia lukuja ei voida luotettavasti arvioida tiedustelujoukkoon kuulumattomille pienille teollisuusyrityksille (Aineet ja tarvikkeet -tilastosta puuttuva joukko kattaa pääosin alle 20 henkilön teollisuusyritykset).

Tilastovuonna 2012 toimialaluokituksen (TOL 2008) pääluokissa B (Kaivostoiminta ja louhinta) ja C (Teollisuus) oli alle 10 henkilön (= palkattu henkilöstö + yrittäjät) yrityksiä yhteensä noin 18 500 kpl, kun kaikenkokoisia yrityksiä pääluokissa B ja C oli 22 200 kpl. Samoissa pääluokissa edusti alle 10 henkilön teollisuusyritysten yhteenlaskettu henkilöstö toimialojen koko henkilöstöstä 9,7 %, samojen yritysten yhteenlaskettu palkkasumma toimialojen koko palkkasummasta 6,6 % ja näiden yritysten yhteenlaskettu liikevaihto toimialojen koko liikevaihdosta 4,8 %. (Lähde: Yritysrekisterin vuositilasto 2012.) Jatkossa eli tilastovuodesta (tv) 2013 lukien nämä tiedot saa lopullisesta Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilastosta, joka ilmestyy noin 18.12.tv+1.

Lisätietoja

Ilkka Kallio 029 551 2486

Pirjo Rosenström 029 551 2491

Vastaava tilastojohtaja:
Hannele Orjala

hyodyke.tilastot@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Teollisuustuotanto 2013, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-6389 (pdf)